

Huvudman

Skellefteå kommun
utbildningocharbetsmarknad@skelleftea.se

Beslut

Datum 2026-01-20
Dnr SI 2025:3526
Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Baldergymnasiet i Skellefteå kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 3 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Baldergymnasiet i Skellefteå kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande bestämmelser om utbildning i arbetsplatsförlagt lärande (APL), bedömning och betygsättning i kurser som helt eller delvis ges som APL, innehåll i utbildningen och undervisningstid samt tillgång till lokaler och utrustning.

Skolinspektionen har den 3 juni 2025 beslutat att förelägga Skellefteå kommun att senast den 30 oktober 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetsplatsförlagt lärande samt bedömning och betygsättning i kurser som helt eller delvis ges som APL.

Skellefteå kommun har den 30 oktober 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Skellefteå kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Utbildning i arbetsplatsförlagt lärande på Industritekniska programmet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår vilka kurser som rektor har beslutat som helt eller delvis ska ges som APL till elever i årskurs 2 och 3 läsåret 2025/26. I redovisningen presenteras även vilket centralt innehåll som ges inom APL.

Huvudmannen förklarar i sin redovisning hur den ansvariga lärarens delaktighet i planeringen säkerställs. Planeringen av de kurser som förläggs

till APL, liksom det centrala innehållet som ska ingå i APL, har gjorts av industriarbetslaget vid fysiska möten där även biträdande rektor deltagit. Industriarbetslaget uppges bestå av behöriga yrkeslärare och huvudmannen uppger vidare att de APL-ansvariga yrkeslärares kunskap särskilt har vägt in.

Huvudmannen har även inkommit med en beskrivning över hur skolenheten säkerställer att handledare, innan de tar emot en elev, erhåller information om utbildningens mål och de kunskapskrav som finns för den kurs eller delar av de kurser som förläggs som APL. Av huvudmannens redovisning framgår att de APL-ansvariga lärarna har möten och samtal med aktuella APL-handledare för att ge handledarna adekvat information om vad handledaruppdraget innebär. APL-ansvariga lärare skickar även med en pärm innehållande dokumentation där det framgår vilka kurser vars centrala innehåll delvis är förlagt till APL-perioden samt vars bedömningsunderlag som ska användas vid betygsättning. Det framgår även att de APL-ansvariga lärarna sedan följer upp att informationen har nått de aktuella APL-handledarna samt att elevernas kunskapsutveckling mot de aktuella centrala innehållen fortskrider.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med undervisning avses processer som på lektioner och andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Med utbildning avses verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt skollagen inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

I förarbetena till skollagen, prop. 2009/10:165 s. 633, anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras.

Av 16 kap. 21 och 23 §§ skollagen samt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen i bestämmelsernas tidigare lydelse framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan och att utbildningen inom varje ämne ska ges i form av en eller flera kurser. Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte, vilka kurser som ingår i ämnet och det centrala innehållet för varje kurs.¹

¹ Bestämmelserna i 16 kap. 21 och 23 §§ skollagen har nya lydelse från den 15 juli 2022 genom lag (2022:147) och bestämmelsen i 1 kap. 4 § gymnasieförordningen har en ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning (2023:654). Lagen och förordningen tillämpas för första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska

Ett yrkesprogram ska enligt 16 kap. 16 § andra stycket skollagen innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Med arbetsplatsförlagt lärande avses enligt 1 kap. 3 § gymnasieförordningen lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen i dess tidigare lydelse framgår bland annat arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor och att huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet som uppfyller de krav som finns för utbildningen. Det framgår även att rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.²

Av 4 kap. 14 § gymnasieförordningen framgår att det för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

I förarbetena till tidigare reformer av utbildningen i gymnasieskolan, prop. 1990/91:85 s. 102, framhölls att den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen ska planeras och genomföras med utgångspunkt i de utbildnings- och undervisningsmål som fastställs. Den skall ske under ledning av en för uppgiften kvalificerad handledare som arbetsplatsen tillhandahåller. Det ankommer på skolhuvudmannen att försäkra sig om handledarens kvalifikationer för uppgiften och när kvalificerade handledare saknas, anordna utbildning för dessa.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att säkerställa att de kunskaper som elever visar på APL även

äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

² Bestämmelsen i 4 kap. 12 § gymnasieförordningen har en ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning (2023:654), där det bland annat anges att rektorn beslutar om att hela eller delar av nivåer i ämnen ska förläggas till arbetsplatser och hur fördelningen över läsåren ska göras.

beaktas vid betygsättningen. Huvudmannen uppger att eleverna under pågående APL-period får en formativ bedömning genom samtal med handledare och APL-ansvarig lärare, för att säkerställa att eleverna ges möjlighet att nå målen. De APL-ansvariga lärarna är betygsättande lärare i de kurser som har APL-inslag under läsåret 2025/26. Vid APL-periodens slut uppges att APL-ansvarig lärare genomför en utvärdering tillsammans med APL-handledare och elev. I utvärderingen framgår hur elevens arbete mot det centrala innehållet har utvecklats under APL-perioden och hur elevens kunskaper och färdigheter speglar det aktuella centrala innehållet. Huvudmannen uppger vidare att de APL-ansvariga lärarna är behöriga samt är införstådda i och tillämpar skollagens bestämmelser för betygssättning.

Huvudmannen redogör även i sin redovisning för hur eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättning i kurser som helt eller delvis ges som APL. Huvudmannen uppger att de APL-ansvariga lärarna är kursansvariga för de kurser som ingår i APL och för den personal som bedriver den arbetsplatsförlagda undervisningen i dessa kurser. De APL-ansvariga lärarna informerar eleverna om hur de ligger till i respektive kurs, hur det APL-förlagda centrala innehållet vägs in samt vilka grunder som används vid betygssättningen. Eleverna ges information via samtal, både i skolmiljön i anslutning till den arbetsplatsförlagda undervisningen och i trepartssamtal på elevernas APL-platser.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 15 § skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Av 15 kap. 22 och 24 §§ skollagen samt 8 kap. 2 § gymnasieförordningen i dess tidigare lydelse framgår bland annat att betyg ska sätts på varje avslutad kurs samt att läraren vid betygssättningen ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.³

Av Lgy 11, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg, framgår att betyg uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de

³ Bestämmelsen i 15 kap. 22 och 24 §§ skollagen har nya lydelse från den 15 juli 2022 genom lag (2022:147) och bestämmelsen i 8 kap. 2 § gymnasieförordningen har en ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning (2023:654).

nationella betygskriterier som finns för respektive kurs och beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johannes Behndig

Beslutsfattare
Signerat av: Johannes Behndig

X Mirja Wallström

Föredragande
Signerat av: Mirja Wallström